

Datum
2011-10-24

Vår beteckning
010201-11-02910

Ert datum
2011-08-08

Er beteckning
Ju2011/5696/L7

Justitiedepartementet
Mattias Wahlstedt
103 33
Stockholm

Svar på remiss av departementspromemorian EU:s gränskodex (Ds 2011:28)

Sjöfartsverket har tagit del av departementspromemorian EU:s gränskodex (Ds 2011: 28) och har följande synpunkter.

Sammanfattning

Sjöfartsverket tillstyrker i huvudsak förslagen i departementspromemorian, men vill betona vikten av att Sveriges åtaganden enligt de internationella överenskommelser såsom Genèvekonventionen av den 19 juni 2003 (nr 185), ILO konventionen (nr 163) och FAL-konventionen (konvention om förenkling av formaliteterna i internationell sjöfart) som reglerar sjömäns rättigheter inte äventyras.

Besättningsmedlemmar ombord på fartyg runt om i världen upplever stora problem när det gäller möjligheter att gå iland. Detta är en rättighet i enlighet med bland annat ILO:s konventioner. När ISPS-koden (*Internationell kod för sjöfartsskydd på fartyg och i hamnanläggningar*) trädde i kraft skärpte många länder såsom USA, Nederländerna m fl. kraven kring säkerhet både ombord och iland, vilket medförde bl.a. att besättningar inte längre hade möjlighet att gå iland under hamnvistelsen. Detta kan jämföras med att en landanställd är låst till sin arbetsplats under sex till åtta månader i sträck. På andra platser som t.ex. USA måste besättningar eskorteras mellan fartyget och hamnen. Detta sker till en så hög kostnad att besättningarna inte har råd att gå iland.

Sjöfartsverket värnar om säkerhet och miljö och anser att det är av yttersta vikt att man ger sjömännen, efter nödvändig kontroll, möjlighet att åtnjuta de rättigheter som tilldelats dem enligt ILO:s konventioner. Det är därför

Datum
2011-10-24

Vår beteckning
010201-11-02910

viktigt att samtliga länder inom EU har en rimlig syn på sjömännens rörelsefrihet så att medlemsländerna kan utföra sina konventionsåtaganden.

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 av den 15 mars 2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (härefter kallas gränskodexen) föreskrivs särskilda bestämmelser vad gäller gränskontroll av vissa personkategorier, inklusive sjömän. Enligt förordningen kan undantag från skyldigheten att passera de yttre gränserna endast vid gränsövergångsställena göras för vissa personer, inklusive sjömän. I enlighet med bilaga VII punkt 3 gränskodexen har sjömän en möjlighet att gå iland och stanna inom området runt den hamn där fartyget anlöper eller i *angränsande kommuner*. I 6 kap. 3 § förslaget till förordning om ändring i utlänningsförordningen (2006:97) begränsas rörelsefriheten till ”närmaste hamn där fartyget ligger eller i *närliggande tätorter*”.

ILO-konvention nr. 163 anger ett åtagande för staten att tillhandahålla sjömansklubbar och andra välfärdsåtgärder. Sjöfartsverket bedriver verksamhet i enlighet med konventionen och har, genom samarbete med bland annat en sjömansklubb i Helsingborg, uppdrag att hämta sjömän i både Landskrona och Helsingborg. I dagsläget tar sjömansklubben kontakt med polisen för att låta sjömännen besöka klubben, vilken är belägen i en annan kommun.

Sjöfartsverket rekommenderar därför en vidare tolkning i enlighet med gränskodexens bilaga och föreslår att ”angränsande kommuner” används konsekvent i förslaget till utlänningsförordningen och ersätter begreppet ”närliggande tätorter”. Med detta kommer bestämmelsen i 6 kap. 3 § andra stycket utlänningsförordningen att överensstämma med de förutsättningar som anges i bilaga VII till gränskodexen. Ytterligare ett argument för en sådan ändring är att i EG-förordningens engelska version används ”*adjacent municipalities*”, vilket borde översättas som ”närliggande kommuner” (se bl.a. i kap. 1, artikel 4 (b) som lyder: *seamen going ashore to stay in the area of the port where their ships call or in the adjacent municipalities*).

Sjöfartsverket vill vidare nämna att i gränskodexens bilaga VI p.3.2.4 anges att kryssningsfartygets kapten ska till de behöriga gränskontrolltjänstemännen översända de namnlistor över besättning och passagerare som bl.a. ska inbegripa ”d) Typ av resehandling samt dess nummer och, i förekommande fall, viseringsnumret”. FAL-konventionen saknar i dag viseringskravet. Konventionen är numera under revision och ett förslag att införa ett sådant krav har framförts av ett antal EU-länder. Förslaget väckte starka reaktioner från stora flaggstater som hävdar att detta kommer att komplicera istället för att förenkla för sjötrafiken. Sjöfartsverket inser att orden ”i förekommande fall” i p. 3.4.2 d) kan leda till missförstånd. För att undvika missförstånd som kan leda till att sjömän vägras landpermission, föreslår Sjöfartsverket att bestämmelserna

Datum
2011-10-24

Vår beteckning
010201-11-02910

förtydligas. Det bör framgå tydligare att visum för besättningsmedlemmar inte ska krävas vid landpermission och uppehålle inom närliggande hamnområden. Detta överensstämmer med EG-förordningens bestämmelser om vissa undantag för sjömän (se artikel 4.2 b), artikel 10.2 c) samt bilaga VII).

Sjöfartsverket har i övrigt inga synpunkter på förslaget.

I handläggningen av detta ärende, vilket beslutats av generaldirektören Ann-Catrine Zetterdahl, har deltagit direktören för Samhällsavdelningen Jaak Meri, chefen för sjöfartspolitiska enheten Anna Staaf, chefen för Sjömansservice Mats Uhrfelt, verksjuristen Ulf Holmgren samt internationella samordnaren Nariné Svensson, föredragande.

Ann-Catrine Zetterdahl

Nariné Svensson